

Városi Önkormányzat
Képviselő-testületének

2010. május 27-én tartandó ülésének

7. számú napirendi pontjához

***Beszámoló a gyermekjóléti
és
gyermekvédelmi feladatok
ellátásáról.***

Előterjesztés

**a Medgyesegyháza Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
2010. május 27-én tartandó ülésére
a gyámügyi, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról.**

Tisztelt Képviselő-testület !

A Képviselő-testület legutóbb ezt a napirendet 2009. május 26-án tárgyalta.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése előírja, hogy a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít, melyet a képviselő-testület megtárgyal.

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete I. pontja tartalmazza és határozza meg az értékelés szempontjait.

2009. évben településünk lakosságának száma 3929 fő, melyből a 0-18 éves gyermekek száma 713 fő.

A gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatási ügyekben első fokon a települési önkormányzatok jegyzői és a Gyer. 1. számú mellékletében kijelölt városi gyámhivatalok, másodfokon a Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala jártak el. Hatósági jogkörben járnak el a települési önkormányzatok képviselő-testületei (vagy átruházott hatáskörben a polgármesterek, bizottságok is) egyes pénzbeli és természetbeni ellátásokra irányuló kérelmek elbírálása.

Az 1997. évi XXXI. törvény végrehajtása tárgyában a Kormány kiadta a 149/1997.(IX.10.) Korm. számú rendeletét.

Ezek a jogszabályok az elmúlt évekhez hasonlóan 2009. évben is változáson mentek keresztül. E módosítások közül többek között a gyermekvédelmi törvény (1997. évi XXXI. tv.) elemei közül, ki kell emelni a családban nevelkedő, de nehéz szociális körülmények között élő gyermekeket segítő, 1997. évben bevezetett rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatást. Emelkedett 2009. szeptember 01-től a %-os arány az egy főre eső jövedelem számításánál, mely alapján még több család lett jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre és ezáltal tankönyv, illetve az étkezési díj támogatásra, valamint pénzbeli támogatásra. 2009. január 01-től 1-5.-ről 1-6. évfolyam nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermekekre bővítették azon kiskorúak számát akik 100 %-os gyermekétkeztetési támogatásban részesültek, amennyiben rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek. Ezáltal több gyermeknek volt lehetősége, hogy ingyenesen étkezzon.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot akkor lehetett megállapítani 2009. szeptember 01-től:

- ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a feltételeknek

és az egy főre eső jövedelem nem haladta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át,

egyéb esetekben a feltételek fennállása esetén az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130 %-át,

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 20 %-át vagy együtt számítva a 70 %-t.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles, nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül.

A jogosultságot, kérelemre a gyám lakóhelye szerint illetékes önkormányzat jegyzője állapítja meg. A támogatás mértéke 2009 évben is a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 22 %-a volt. 2009. évben ilyen támogatottunk nem volt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 2009 évben is július és november hónapban gyermekenként 5.800, – 5.800,-Ft összegben kaptak támogatást.

A helyi 11/1997.(X.29.) Ök. számú rendelet szabályozza a Medgyesegyháza városban nyújtandó pénzbeli és természetbeni ellátások rendszerét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat. A támogatások elbírálása a Képviselő-testület hatáskörébe tartoznak, kivéve a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, valamint az óvodáztatási támogatás megállapítása, ami a jegyző hatáskörébe tartozik.

Medgyesegyháza településen 2009 évben, a december 31-i állapot alapján 363 fő részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, melyből 26 fő nagykorú és 171 családot érintet. Havonta átlagban 333 fő vette igénybe a kedvezményt.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás keretéből történik a beiskolázási segélyezés, 2009 évben 58 gyermek részére lett megállapítva 145.000,-Ft összegben. Továbbá a Képviselő-testület 630.000,-Ft összegű támogatást biztosított a gyermekek tankönyvének megvásárlásához.

Településünkön 2009 évben az általános iskolai tanulók létszáma: 413 fő.

A 2009-2010 tanévre 286 gyermek ingyen kapta a tankönyvet, mely 3.496.874,-Ft-ba került, 127 tanuló pedig, a gyermekekénti 1.000,-Ft normatív támogatáshoz a Képviselő-testület 630.000,-Ft összegű támogatást nyújtott, a tankönyvcsomagok árának megfelelően differenciáltan.

2009 évben az óvodás gyermekek száma 131 fő, melyből 75 fő részesült 100 %-os, 10 fő 50 %-os étkeztetési támogatásban. Az iskolásoknál 232 napközis otthonban étkező gyermek közül 187 fő részesült étkezési támogatásban: 167 fő 100 %-os, 20 fő 50 %-os támogatásban. A 11 bölcsődés gyermek közül 7 fő ingyenesen, 4 fő 50 %-os támogatásban részesült, ami nagy segítség a családok számára, úgyszintén a fentiekben említett tankönyvtámogatás.

Továbbá nagy segítség volt a családok számára 2009 évben, hogy az Önkormányzat részére bitosított támogatásból 71 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermeknek 54 napig ingyenesen tudtuk biztosítani a nyári étkeztetését.

Az elmúlt évben július hónapban 318 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermek részére lett megállapítva 5.800,-Ft/fő támogatás, míg november hónapban 348 gyermek részére.

2009. január 01-től került bevezetésre az óvodáztatási támogatás. A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermeknek a szülője részére állapíthatja meg, aki három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járásáról és a gyermek szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja, mindkét szülő a jegyzői eljárásban önkéntes nyilatkozatot tesz arról, hogy a gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

2009. évben 4 kiskorú részére lett megállapítva és folyósítva óvodáztatási támogatás, mely szintén nagy segítség a családok részére.

Medgyesegyháza településen a kiskorúak napközbeni ellátása bölcsődébe, óvodában és iskolai napköziben van biztosítva. A bölcsődei férőhely száma 10 fő, az óvodai férőhely száma 170 fő, az iskolai férőhely száma 436 fő.

A jegyzői hatáskörébe helyezett gyámhatósági intézkedések:

2009. évben 10 esetben került sor teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat felvételére, méhmagzat részére, 1 esetben képzelt apa adatai lett bejegyezve.

2009 évben 8 kiskorú gyermek védelembevételének megszüntetésére került sor:

1 kiskorú esetében azért került sor a védelembé vétel megszüntetésére, mert sajnos a védelembé vételi eljárás nem járt eredménnyel és a gyámhatóság a kiskorút ideiglenes hatállyal gyermekotthonban helyezte el.

A fenti döntésre azért került sor, mert a kiskorú állandóan csavargot, nem járt rendszeresen iskolába, másoknál tartózkodott, ott is aludt, megromlott az édesanyjával a kapcsolata és nem volt hajlandó hozzá visszaköltözni.

A kiskorú ideiglenes elhelyezését a mezőkovácsházi Városi Gyámhivatal felülvizsgálta, melyet indokoltnak tartott és így a gyermeket átmeneti nevelésbe vette.

3 kiskorú esetében azért került sor a megszüntetésre, mivel a védelembé vételi eljárás eredménnyel járt és a kiskorúak vonatkozásában védelembé vétel nélkül is biztosítható a nevelésük a családban.

4 kiskorú esetében, tekintettel, hogy a bejelentett lakóhelyük megváltozott az iratanyagukat illetékességből a hatáskörrel rendelkező társhatóságnak megküldésre került.

2009. december 31-én nyilvántartott védelembe vett kiskorúak száma: 2 fő.

Az 1997. évi XXXI. törvény 94. §. (2) bekezdése a települési Önkormányzatok kötelező feladataként írja elő a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében az átmeneti gondozás biztosítását.

A gyermekek átmeneti gondozását – a szülői felügyeletét gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére vagy beleegyezésével – ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani. (Ilyen kéressel szülő még ezidáig nem fordult Önkormányzatunkhoz).

A fenti ellátást az Önkormányzat az elmúlt évekhez hasonlóan jelenleg is és az elkövetkező években is ellátási szerződés megkötésével kívánja biztosítani, melyet a Magyarbánhegyes Község Önkormányzat, mint fenntartóval - a Gyermejköléti Szolgálat által működtetett "Önálló Helyettes Szülő" szolgáltatással a Medgyesegyházi önkormányzat ellátási kötelezettségbe tartozó gyermekek részére – megkötött ellátási szerződés alapján biztosítja.

A gyámhatóság a védelembe vételi eljárás keretében foglalkozik a különböző okokból veszélyeztetett helyzetbe került gyermekekkel. Az eljárás során törekedni kell arra, hogy a veszélyeztető körülményeket úgy szüntessük meg, hogy a gyermek családból történő kiemelésére csak a legvégső esetben kerüljön sor. A gyermekek érdekében rendszeres a kapcsolatunk azon szervekkel (pl. Gondozási Központ Gyermejköléti Szolgálat, Rendőrséggel, Oktatási-nevelési intézménnyel) amelyek vagy jogszabályi kötelezettségükből eredően, vagy munkájuk végzése során (pl. egészségügyi ellátások) szereznek olyan tapasztalatokat a gyermekek veszélyeztetettségéről, amelyek gyámhatósági intézkedést igényelnek.

Az önkormányzatnak 2009 évben is korlátozott lehetősége volt munkahelyteremtésre, munkanélküliek foglalkoztatására. A családok megsegítése érdekében közhasznú, közcélú és közmunkában történő foglalkoztatást szervezett, a lehetőségek szerint. Ezzel is segítve a családok helyzetét, mivel a problémák gyökere a munkanélküliség és az abból eredő kilátástalan anyagi helyzet.

A Gyermekvédelmi törvény alapvető célja az, hogy minden rászoruló gyermeknek esélyegyenlőséget biztosítson a gyermekvédelem ellátórendszerén keresztül. A rendszer – családot támogató és családot helyettesítő – elemei egymásra épülnek, egy-egy területén dolgozó szakemberek egymás munkáját támogatva, kiegészítve teljesítik feladataikat, együttműködve más, kapcsolódó feladatokat ellátókkal.

Minden érintett szakember ismerje fel a gyermek problémáit, törekedjen azok saját eszközökkel történő enyhítésére vagy megszüntetésére.

A munka eredményessége érdekében egy jól működő személyes kapcsolatrendszer kiépítése szükséges.

Az elmúlt évekhez hasonlóan a kiskorúak veszélyeztetettségét a gyámhatóság a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével és a jelzőrendszer működtetésével igyekszik megelőzni, a már meglévő veszélyeztetettséget feltárni.

A gyámhatóság és a Gyermekjóléti Szolgálat között jelenleg is rendszeres és jó kapcsolat alakult ki. Heti rendszerességgel történnek a megbeszélések az aktuális problémákról.

A gyámhatóság és a jelzőrendszer többi tagjai – óvodai és iskolai gyermekvédelmi felelősök, védőnő, gyermekorvos, házi orvosok, rendőrök – között is jó kapcsolat áll fenn.

Az elkövetkező időben is különös feladatmegoldás a gyermekvédelemben, hogy még hatékonyabban működjön, a meglévő hiányosságok, esetleges hibák mérséklődjenek.

Ennyiben kívántam tájékoztatni a Képviselő-testületet a gyámügyi és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet előterjesztésem megvitatására és elfogadására.

Medgyesegyháza, 2010. május 17.

*Grósz Pálné
főmunkatárs*

Éves értékelés

A 2009. évi Medgyesbodzasi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

A 2009-es évről szakmai szempontból elmondható, hogy a családgondozónak sikerült a megfelelő bizalmi kapcsolatot kiépíteni az ügyfelekkel, folyamatosan bővült az ügyfélkör, egyre többen merték igénybe venni a szolgáltatást és mertek segítséget kérni. A családlátogatások, megkeresések során együttműködők voltak, egyes családok esetében még egy kis pozitív javulást is sikerült elérni. A legtöbb problémát még mindig az anyagi gondok a megélhetési problémák jelentik a családok számára. Medgyesbodzás térségében főként a téli hónapok a legnehezebbek, hiszen ilyenkor nincsen idénymunka, nincs napszám, amivel a családok kiegészíthetnék jövedelmüket. A szolgálathoz forduló szülők legtöbbször alacsony iskolázottságúak, munkanélküliek, mely helyzet további más családon belüli konfliktusokat, problémákat generál például életvezetési gondok, adósság kezelési problémák, pénzbeosztással kapcsolatos problémák, rossz családi légkör, gyermekek esetében beilleszkedési nehézségek, magatartászavar, iskolai problémák. Sokan segélyből élnek, és az egyetlen munkalehetőség számukra a közmunkaprogram. Fontos megemlítenem azokat a családokat is, ahol a szülők, családtagok nem megfelelő életmódja, italozás-szenvedélybetegségek, gyermekek elhanyagolása egyre több esetben merül fel. Egyre nagyobb tendenciát mutat a fiatalkorúak körében a „lógás” kimaradás az iskolából. Céltalanul kallódnak, nincs semmi jövőképük, a kortárskapcsolatoknak, barátok negatív befolyásolásának is nagy szerepe van ebben, a szülő sok esetben nem is tud róla, vagy már csak későn, értesül arról, hogy a gyermeke mivel is tölti idejét az iskolapad helyett. Ezeknél a gyerekeknél fontosnak tartom a segítő beszélgetéseket, preventív intézkedéseket a figyelemfelhívást, az iskolázottság igen is mennyire fontos későbbi boldogulásukban, szabadidős programok szervezését, illetve az oktatási intézményekkel a szorosabb kapcsolattartást, együttműködést. Az elmúlt évben összesen 123 esetben keresték fel a szolgáltatást, az ellátott gyermekek száma 42 a legtöbb esetben tanácsadás, információnyújtásra volt szükség illetve más szolgálat felé kellett irányítani az ügyfeleket. 2009-ben a legtöbb jelzés az általános iskolákból és középiskolákból az igazolatlan hiányzások kapcsán érkezett, ez a tendencia évről évre nő az iskolák egyre több jelzést küldenek gyakran olyan esetekben is, ami nem a gyermekjóléti szolgálat kompetenciája. Az esetek száma egyre több, a problémák egyre komplexebbek, ezek megoldása, orvoslása, a kliensek fogadása, családlátogatások, az egyre növekvő adminisztrációs munkák a családgondozó teljes idejét lekötik.

A medgyesbodzasi irodahelyiség felszereltsége megfelelő az ügyfelek fogadására, az ügyintézésre. A családlátogatásokat, környezettanulmányok készítését általában gyalogosan oldja meg, a távolabbra eső, illetve a Gábortelepi családokat a Tanyagondnoki Szolgálat gépkocsijának igénybe vételével látogatja.

A továbbiakban néhány adatot közölnék a Szolgálat munkájával kapcsolatban:

Gyermekjóléti Szolgálat tevékenysége 2009-ben:

<i>Gondozási esetek</i>	<i>Száma</i>
Alapellátásban gondozott gyermekek	20 gyermeket gondozott a szolgálat alapellátás keretében 2009-ben
Védelembe vétel fenntartása	10 gyermek esetében vált szükségessé
Védelembe vételre javaslat	6 gyermek esetében vált indokoltá
Átmeneti nevelésbe vétel fenntartása	9 gyermek esetében

Megállapítások:

A tavalyi év folyamán a szolgálathoz legtöbb esetben írásos jelzés érkezett, mellettük szóbeli jelzések is megjelentek. Megállapítható, hogy a jelzőrendszer tagjaival az együttműködés hatékony, gyors, több esetben is jellemző volt a közös családlátogatás. A problémákat esetmegbeszélések keretében próbáltuk megoldani, orvosolni, illetve közösen gyűjtöttük az ötleteket a megoldásokhoz. A jelzések rövid idő alatt érkeznek a családgondozó felé. A közös munka egyre hatékonyabb, és továbbra is fejlődik.

Jelzőrendszer tagjaitól érkező jelzések száma 2009-ben:

- Óvoda: 3 esetben
- Általános Iskola: 6 esetben
- Védőnő: 6 esetben
- Középiskolák: 4 esetben
- Rendőrség: 2 esetben
- Nevelési tanácsadó: 1 esetben
- Pártfogó felügyelő: 1 esetben
- Más települések gyermekjóléti szolgálata: 1 esetben

A védőnői szolgálattal a kapcsolat továbbra is nagyon jó, a munka során rendszeresen az együttes családlátogatások. A munka során felmerülő problémákat hatékonyan sikerül megoldani, megbeszélni. A védőnői szolgálat által visszaküldött kérdőívben kiderült, hogy 0-6 éves korig 68 gyermeket gondoz a szolgálat, gyermekvédelmi problémát ebből 21 esetben észleltek. Az elmúlt évben 375 alkalommal látogatta meg a védőnő a családokat, a legtöbb probléma, ami a munka során, családlátogatások alkalmával felmerült anyagi természetű volt. A közös munkát a településen megfelelőnek ítélte, megjegyezte, hogy esetmegbeszélések folyamatosan zajlanak, melyen a jelzőrendszer tagok rendszeresen részt vesznek.

Az általános iskola gyermekvédelmi felelőse a kérdőívben feltüntette 408 gyermek jár az iskolába, ebből 61 a Medgyesbodzásai, illetve Gábortelepi tanuló, hátrányos helyzetű 24 gyermek veszélyeztetett 10. A kommunikációt illetve az együttműködést nehézkesnek ítélték, mivel 6 különböző település gyermekjóléti szakemberével kell együttműködniük. Megjegyezték, hogy fontosabb lenne a szervezettebb kapcsolattartás a gyermekjólétben dolgozó szakemberek és köztük.

Az óvoda által küldött éves értékelésből kitűnik, hogy 33 gyermek jár az óvodába, melyből 31-et hátrányos helyzetűnek ítélték halmozottan hátrányos helyzetű 12, védelembe vett gyermekek száma 8. A felmerülő problémák főként higiéniai eredetűek, fejtevésség, elhanyagoltság, ápolatlanság. A legtöbbször a jelzőrendszer tagjai felé szóban jeleznek.

A Mezőkovácsházi Rendőrkapitányság jónak ítélte a szolgálat elmúlt évi tevékenységét. Szeretnék, ha a jövőben is fennállna az együttműködés, ami eddig gyorsan szakszerűen működött. Javaslatok a jövőre nézve továbbképzés szervezése a jelzőrendszer tagjai számára, előadások szervezése, felvilágosító, szóró anyagok biztosítása.

A Medgyesbodzásai gyámügyi előadó értékelésében szerepel, az eddigi kapcsolattartást megfelelőnek ítélte, szeretné, ha a jövőben is hasonlóan naprakész lenne az együttműködés. Az ügyek intézésében, amennyiben szükséges mindig megfelelő segítséget kap a gondozási Központ Gyermekjóléti Szolgálatától.

A jövőben szeretnénk, ha a jelzőrendszer tagokkal az együttműködés hasonlóan eredményes lenne és a felmerülő problémákat együttes erővel a szülők bevonásával sikerülne megoldani. Igyekszünk minél több pályázati lehetőséget megragadni és szabadidős programokat szervezni, tervként szerepel továbbá egy krízis alap létrehozása, mely nagyban segítené a szolgálat munkáját.

Éves értékelés

2009. évi Medgyesegyházi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

A gyermekjóléti szolgálat számára a 2009. év is mozgalmasan telt, szolgálatunk azt tapasztalja, valamint a bemutatott számadatok is azt tükrözik, hogy a hozzánk fordulók problémái egyre inkább összetettek, bonyolultak, elmélyültek. Az észlelt problémák közül a legtöbb anyagi természetű, egyre több családban jelentkeznek megélhetési problémák, melyek általában a szülők munkanélküliségéből, alacsony iskolázottságából, a tört családokból fakadnak. Sajnos ez a családi háttér számos más negatívumot generál még: családi konfliktusok, iskolai problémák, gyermeknevelési problémák, életvezetési gondok, magatartás zavar, beilleszkedési nehézség. Az iskolákban is jelentkező növekvő magatartási és viselkedési problémák miatt célszerű lenne pszichológus szakember foglalkoztatása, akár több intézmény összefogásával is. Fontos még megemlíteni azokat a családokat is, ahol a szülők családtagok életmódja nem megfelelő, italozás, gyermekek elhanyagolása, ilyen esetekkel is találkoztunk az elmúlt évben. Növekvő tendenciát mutat az a szomorú tény, hogy egyre több fiatalkorú az iskolapad helyett más szórakozást talál, ezért gyakoriak a „lógások”, kimaradozások az iskolából. A 2009-es év típusproblémái az iskolai hiányzások voltak, az általános iskolából és a különböző középiskolákból egyre több jelzés érkezett igazolatlan hiányzásokkal kapcsolatban. Medgyesegyháza elhelyezkedéséből adódóan komoly veszélyforrást jelent az ingázó tanulók körében, mivel napközben jóformán ellenőrizhetetlen a szülők számára, gyermekük hol tölti a tanítási időt. Ezeknél a gyerekeknél indokoltnak látjuk a minél gyakoribb családlátogatást, kapcsolattartást, szabadidő szervezését, oktatási intézményekkel folyamatos kapcsolattartást. Az esetek száma egyre több, a problémák egyre komplexebbek ezek megoldása, orvoslása, a kliensek fogadása, adminisztrációs munkák, a családgondozó teljes napi idejét kitöltik. Problémát jelent, hogy a Gyermekjóléti Szolgálat nem rendelkezik anyagi forrásokkal a felmerülő krízishelyzetek megoldására. Minden évben szeretnénk, ha egy bizonyos keret a szolgálat rendelkezésére állna a krízishelyzetek azonnali, hatékonyabb rendezése érdekében.

Krízis alap létrehozására szükség lenne a bajbajutott, azonnali anyagi segítséget igénylő családok, gyermekek számára. A tervek megvalósulását nagyban befolyásolja, az anyagi és tárgyi feltételek hiánya. (Nem tudunk krízishelyzetben pl. semmilyen tartós élelmiszert adni, vagy téli időszakban tüzelőt biztosítani.)

2009. január1. és 2009. december31. között **529** esetben keresték fel a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóit.

<i>Gondozási esetek</i>	<i>Száma</i>
Alapellátási és gondozást nem igénylő ellátási esetek	101 gyermeket gondoztunk ill. láttunk el 2009-ben
Védelembe vétel	8 gyermek volt védelem alatt, mely a tavalyi évhez viszonyítva kevesebb, illetékesség hiányában megszűnt 3 gyermek, védelembe vétele, illetve 1 gyermek nagykorúvá vált.
Átmeneti nevelésbe vétel	6 gyermek van átmeneti nevelésben
Utógondozás	2 gyermek utógondozása van folyamatban

Megállapítások:

A jelzőrendszer tagjaitól érkező jelzések száma 2009-ban:

A jelzőrendszer tagjaitól érkezett jelzések száma az előző évhez képest csökkent, 33 esetben jeleztek a jelzőrendszeri tagok 2009-ban, míg 2008-ban, 40 esetben.

A probléma jellegét tekintve az alábbiakat emelném ki az iskola, a védőnői szolgálat és a rendőrség részéről:

- Elhanyagoltság, tanszerek hiánya
- Iskolai mulasztások, iskolakerülés
- Iskolai magatartási problémák,/ verekedés, súlyosbodó viselkedési problémák/
- Szülők egymás közötti konfliktusai, verekedés, bántalmazás
- Szülő-gyermek konfliktus

A jelzőrendszerben lévő egészségügyi és oktatási intézmények jelzései a következő intézményekből érkeztek:

- Óvoda: 0 esetben
- Általános iskola: 27 esetben
- Középiskola : 2 esetben
- Gyermekorvos: 0 esetben
- Védőnő: 2 esetben
- Rendőrség: 2 esetben

Elmondható, hogy a 2009-es évben a védőnői szolgálattal egyre jobb a kapcsolatot sikerült kialakítani. Nagyon jól meg tudtuk beszélni a problémáinkat, közös stratégiát dolgoztunk ki a gyermekek helyzetének javítására, és rendszeresítettük az együttes családlátogatásokat.

A helyi Általános Iskolával az intézmény nagyon jó kapcsolatot épített ki, a havonta megrendezésre kerülő eszmegbeszéléseken kívül, az iskolaigazgatóval, a gyermekvédelmi felelősökkel rendszeresen tartottuk a kapcsolatot, a problémákat azonnal jelezték felénk. Aktívan és rendszeresen vettek részt a jelzőrendszeri tagoknak szóló eszmegbeszéléseken. Az elmúlt évekhez hasonlóan 2009-ben is az iskolából érkezett a legtöbb jelzés, melyekben főként az igazolatlan hiányzások, esetleges higiéniai problémák szerepeltek. Szomorúan kell azonban azzal a ténnyel szembenézni, hogy az iskolában is egyre több esetben kerül sor verekedésre, egyre növekvőbb agresszív viselkedésre. A magatartás zavarokkal küzdő gyermekek nehezen tudnak beilleszkedni a nagyobb közösségbe, illetve társaik is nehezen tudják tolerálni az ilyen gyermekek viselkedését. A jövőre nézve az ilyen problémák megelőzése, kiküszöbölése még szorosabb együttműködést kíván.

A gyermekorvos inkább szóbeli észrevételekkel élt a Szolgálat felé, melyeket azonnal felmértünk és a lehetséges beavatkozási irányokat megjelöltük.

A rendőrséggel való kapcsolatunkat, megfelelőnek ítéljük. A megyesegyházi fiatalok, gyermekkorúak által elkövetett bűncselekmények száma, csekély. Ami még hatékonyabbá tehetné a közös együttműködést, ha a rendőrség minél hamarabb tudná jelezni azokat az eseteket, amelyekben a rendőri intézkedés gyermekeket is érintett.

A gyámhatósággal való együttműködésünkben új tényezőként jelent meg, hogy erősítettük az együttes fellépést (közös megbeszélés az érintett családokkal, rendszeresítettük a közös családlátogatásokat) a pozitív eredmények elérése érdekében. Úgy gondolom, ez által hatékonyabb eredményesebb kapcsolat alakult ki közöttünk.

A Képviselő Testület Szociális Bizottságával való kapcsolattartás szintén folyamatos és rendszeres volt. Fontos megemlíteni, hogy elfogadták és kikérték Gondozási Központ vezetőjének véleményét az aktuális problémák terén és a különböző pénzügyi ellátások odaítélésében, felhasználásában.

Prevenziós, szabadidős programok: A Gyermekjóléti Szolgálat fontos feladata a prevenziós és szabadidős programok szervezése, aminek lehetőségére a családgondozónak igen kevés ideje marad, nem beszélve szűkös anyagi forrásokról. Medgyesegyháza az elmúlt 5 évben szervezett a csellengő gyermekek számára nyári

szabadidős programokat. Távlati terveinkben szerepel több ilyen program szervezése a jövőben a különböző iskolai szünetekben (tavaszi, nyári, őszi, téli). Az elmúlt időszakban folyamatosan figyelemmel kísértük a különböző pályázati lehetőségeket, főleg a táboroztatást a hátrányos helyzetű gyermekek számára, de sajnos falakba ütköztünk, mert szinte minden pályázat feltételeként szerepelt valamilyen önerő megléte. Nagyban segítené a prevenciós, szabadidős programok létrejöttét, ha az önkormányzat a pályázatokra évente valamilyen összeget tudna biztosítani, hogy legalább lehetőség lehessen pályázni.

Javaslatok a jelzőrendszeri tagoktól:

Minden tag kiemelte a rendszeres és folyamatos kapcsolattartás jelentőségét.

- Óvoda:

A 2009-es évben a gyermekvédelmi feladatokban nem adódtak kiemelt nehézségű problémák. Írásbeli jelzéseket nem küldtek, óvodán belül meg tudták oldani a problémákat. Célok 2010. évre vonatkozóan szeretnék tudatosítani a szülőkben a gyermekvédelemmel kapcsolatos lehetőségeket. A szülők merjenek bizalommal fordulni a szakemberekhez, nem csak az óvodai eseményekkel kapcsolatban, más problémák esetén is. Szülők bizalmának mélyítése, a szakemberek, pszichológus, gyermekorvos, védőnő tartsanak előadásokat, a szülők részére a neveléssel kapcsolatban. Ami negatívum, hogy néhány esetben előfordult az, hogy a gyermek nem megfelelően volt ápolva, ilyen esetekben az óvodapedagógusok nem minden esetben vállalják fel a közlést a szülőkkel.

- Iskola:

Esetmegbeszéléseket, szóbeli konzultációkat, valamint a szülőkkel a kapcsolatot a probléma jellege szerint tartják. Az osztályfőnökök kísérik figyelemmel az osztályba járó gyerekek otthoni körülményeit is. Preventív programok nagy hangsúlyt fektetnek az egészségmegőrzésre. Az iskola részéről a nem medgyesegyházi felelősökkel hatékonyabb kommunikációt szeretnének kialakítani. Vidéki jelzések esetén nem minden esetben kapnak visszajelzést a gyermek-és ifjúságvédelmi felelősök. Ezért jó lenne ha az esetmegbeszéléseken a vidéki gyermekjóléti szolgálatoktól is jelen lennének a szakemberek. Fontosnak tartják, hogy a jogszabályokban előírt szülői kötelezettségek esetén a szankciókat elérjék és végrehajtsák. A problémás esetek kapcsán a különböző érintett szervezetek együttes nyomás gyakorlásának növelése, jelzések, szankciók végrehajtása szintjén.

- Gyámügyi előadó:

Jelenleg is és az elmúlt időben is az okoz nehézséget a munkánk során, hogy általában a szülők, de előfordul, hogy a gyermek sem együttműködő, így nagyon nehéz eredményt elérni a védelmük terén.

Minden érintett szakember ismerje fel a gyermek problémáit, törekedjen azok saját eszközökkel történő enyhítésére vagy megszüntetésére. Amennyiben kompetenciáját meghaladó az eset, akkor írásban jelezze a gyermekjóléti szolgálat felé. A munka eredményessége érdekében egy jól működő személyes kapcsolatrendszer kiépítése szükséges.

- Gyermekorvos:

Az eddigi kapcsolatot és az együttműködést megfelelőnek ítélte. Jó lenne ha az információcsere intenzívebb lenne. Véleménye szerint az adminisztrációra túl nagy hangsúlyt fektetnek és így kevesebb marad másra.

- Védőnő:

A védőnői szolgálat a jelzőrendszer tagjaként, komplex családlátogatást végez, ha veszélyeztetett kiskorút észlel, felveszi a kapcsolatot a Gyámhatósággal és a Gyermekjóléti Szolgálattal. Probléma esetén közösen végzik a családlátogatásokat.

- Rendőrség :

Jónak ítélik meg a kölcsönös együttműködést, ami eddig gyorsan, szakszerűen és jól működött. Az ügyek tekintetében akár telefonon, akár írásban a szükséges kapcsolattartás rendben és gördülékenyen történik. A rendőrség részéről az egyes eljárások tekintetében esetlegesen felmerülő sűrűbb kapcsolattartás megoldható. A rendőrhatalóság részéről az adott ügyekben történő jelzésekkel kapcsolatban a gyermekvédelmi szolgálat továbbra is tegye meg a szükséges és lehetséges intézkedéseket. A gyorsabb és jobb együttműködés érdekében a jelzőrendszerben részt vevő hatóságok készítsenek az illetékességi területükre vonatkozó ügyintézői nyilvántartást (településenként levelezési cím, telefonos elérhetőség, munkakör, beosztás, stb.) majd azokat a rendszerben közreműködő hatóságoknak juttassák el.

A 2009-es év szakmai munkájának értékeléseként kimondhatjuk, hogy a jelzőrendszer folyamatos együttműködése révén mérhető eredmények születtek. A szolgálathoz rövidebb idő alatt érkeztek a jelzések, a veszélyeztetettség mértéke az elmúlt évekhez viszonyítva csökkent, a probléma megoldása rövidebb idő alatt vált

elérhetővé. Mindez az előző évekhez képest egy hatékonyabb együttműködést tett lehetővé.

Az elkövetkezendő időre nézve is kérném az észlelő jelzőrendszeri tagoktól a szoros együttműködést, hogy minél hatékonyabban előzhessük meg, vagy kezelhessük a településen élő családok, gyermekek veszélyeztetettségét.

Medgyesegyháza, 2010. 03. 24.

Tisztelettel:

Pongráczné Hegedűs Adrienn
családgondozó